

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri a
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 12-50, za ino-
zemstvo D 20-50, dostavlja na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Plačnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, doma. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštnoobkro-
vni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sobota 21. julija 1923.

Številka: 162

Zbližanje s sovjetsko Rusijo?

Zopet se širijo vesti, da bo naša vla-
da priznala rusko sovjetsko vlado. Baje
sta se sprijaznila s tem stališčem tudi
zg. Pašić in Ninčić.

Mi zelo dvomimo, da je na tem kaj
več kot navadna časniška kombinacija,
ki jo danes čitamo in jutri pozabimo. Po
našem mnenju je priznanje sovjetske
Rusije izredno važno in čisto načelno
vprašanje. Smer naše zunanje politike
pa nikakor ne kaže, da bi se Jugoslavija
nagibala k sporazumu s sovjetsko vla-
do. Sploh pa je vprašanje sporazuma z
Rusijo zelo komplicirano.

Po dosedanjih izjavah naših držav-
nikov sodimo, da so nameravali rešiti
rusko vprašanje izključno le v okvirju
splošne evropske politike. Zategadelj še
vedno dvomimo, da bi naša država sto-
rila ta korak brez sporazuma s Francijo.
Mislimo pa, da ga ne more in ne sme sto-
riti brez sporazuma s Českoslovaško in
Romunijo, t. j. z Malo antanto.

Kakšne koristi bi nam nudila diplo-
matska zveza s sovjetsko Rusijo? V go-
spodarskem oziru lahko mudimo Rusiji
vsaj zaenkrat bore malo. Českoslovaška
ima že nekako pogodbo z Rusijo, ki jo
je sklenila izključno z interesnega vidi-
ka industrije. Jugoslovanskega žita pa
Rusija ne bo kupovala. Kakor hitro se
kolkaj konsolidira njeno gospodarstvo,
bo sama pridelala dovolj žita. Ostali na-
ši pridelki in izdelki ne pridejo toliko v
poštev. Ostane tedaj politična in čustve-
na stran. Politično bi hoteli dobiti od
Rusije zaščito in podporo naših medna-
rodnih interesov, čustveno pa cenimo
Rusijo kot nekako pokroviteljico slo-
vanstva. Govorimo o tem, kaj pričaku-
jemo mi od sovj. Rusije; kaj pričakuje
ona od nas, je težko reči.

V političnem oziru je dvomljivo, ali
in kako bi sovjetska Rusija podpirala
naše zahteve. Znan je njen izpad proti
maši državi na genovski konferenci. Go-
tovo je, da od tistega časa Rusija nepre-
nehoma išče stikov z zapadnimi država-
mi, da dela široke kompromise s kapi-
talističnim svetom, kratkomo: da je
voljna v vsem popustiti, samo da utrdi
svojo oblast v Rusiji. Kljub vsemu te-
mu pa smemo trditi, da vodilna smerni-
ca sovjetsko-ruske mednarodne politike
teče v čisto drugi smeri, čije izhodišče je
Brest-Litovski. Sovjetska Rusija je da-
nes na zapadu popolnoma izolirana, za-
kakaj mednarodne politike ne tvorijo sa-
mo diplomatije, marveč predvsem social-
ni činitelji. Če se bo sovjetski režim o-
hranil na krmlju — a to je zelo zapre-
dno vprašanje — ga bo kapitalistična
Evropa srečevala z vsemi nezaupanjem
in skušala čim bolj vtisniti njegov vpliv.
Ker je boljševiški duh v precejšnjem so-
rodstvu z nemškimi, je zelo verjetno, da
bo zapadna orientacija sovjetske vlade
tudi ostala izključno germanofilska. To
pa znači: sovjetska Rusija bo na vsi
moč podpirala nemške zahteve. Položaj
Českoslovaške in Poljske, a deloma tudi
Jugoslavije — predvsem njenega slo-
venskega dela — je tak, da so interesi
slovanskih držav križajo z interesi nem-
štva. Ako hočemo zaščititi slovanske in-
terese, se ne moremo nasloniti na nem-
ško svetovno-politično orientacijo. Po
vsem tem izgleda, da bi se sovjetska
vlada ne eksponirala za naše zahteve,
kadar bi šlo za vprašanje Koroške in
Adrije. Naivno je pričakovati od boljše-
vikov, da bi se izpostavljali za male na-
rode, ki bi jim plačevali to uslugo s pla-
tonično hvaležnostjo, sicer pa bi jim kot
nasprotniki komunizma ne nudili nič.
Boljševizem je ideja popolne eko-
nomske koncentracije, ki stremi po u-

Najostrejši kurz proti Radiću.

Imunitetni odsek sklenil Radićevo izročitev sodišču. — Odredbe vlade proti Ra-
dićevo hujskajoči agitaciji. — Klerikaleci se pričeljo Radića sramovati.

Beograd, 19. julija. Imunitetni od-
bor je danes sklenil izročitev poslance
Radića radi raznih tiskovnih deliktov,
ter radi zločina veleizdaje, zagrešene s
tem, da je 31. jan. podpisal proglas
HRSS, ki zahteva neodvisnost hrvatske
republike, obsegajoče Hrvatsko, Slavo-
nijo, Dalmacijo, Medjimurje in Reko. V
soboto pride poročilo imunitetnega odbo-
ra v razpravo v skupščini. Ker je priča-
kovati v skupščini potrditev sklepa, je
pričakovati za soboto ali nedeljo Radi-
ćevo aretacijo. Imunitetni odbor je skle-
nil tudi radi istih deliktov izročitev Ra-
dićeve poslancev Mačka, Košutića,
Krnjevića in Predaveca.

Zagreb, 19. julija. V blokaških
krogih vlada radi sklepa imunitetnega
odбора velika pobitost.

Tudi Pušenjak in Žebot bosta izročena.

Beograd, 20. julija. Imunitetni od-
sek je v svoji včerajšnji seji razpravljaj
tudi o zahtevi pravosodnega ministra,
da se izročita sodišču poslanca Puše-
njak in Žebot, prvi radi 7 deliktov,

Radića ni v Zagrebu.

Zagreb, 20. julija. Vesti, da je Radić
zbežal iz Zagreba, se tudi danes trdo-
vratno vzdržujejo. Dejstvo je, da Radića
ni v Zagrebu. Iz njegove okolice se čuje,
da je odšel provizorično na deželo in da
se vrne v torek. Ne ve se, kje je pravza-
prav. Računajo, da bo v nedeljo aretiran.

Razpušči separatističnih organizacij na Hrvatskem.

Beograd, 20. julija. Vlada je skleni-
la naročiti pokr. namestniku v Zagrebu,
da razpušči separatistične hrvatske or-
ganizacije »Hrv. Sokol«, »Hrvatska žena«
in slične.

Italijanske provokacije v Dalmaciji.

Sušač, 19. julija. Italijanska ire-
dentistična centrala v Rimu za Dalmacijo
je na vse podružnice razposlala o-
krožnico, v kateri poziva, da se 20. ju-
lija z največjimi ceremonijami pro-
slavi spomini na poraze pri Visu. To pro-
slavljanje naj gre za tem, da se Italijani
spominjajo žalostnega dne, ko je italijan-
ska zastava padla na dno morja, ter da
jih s tem obenem spomni, da je Vis mo-
mentano izgubljen za italijansko zasta-
vo. Okrožnica pravi, da je rapalsko po-

godbo sklenila trojica Židov, ki so bili
takrat na čelu Italije in da so izdali
»najbolj italijansko zemljo Dalmacijo«. Ta
spominska slava naj spomni Italijane,
da je njihova po sren, volji in delu
vsa zemlja od Kvarnera do Kotora. Po-
zivajo se civilne organizacije in cerkve
ne oblasti, naj prisostvujejo komemora-
ciji in naj se v krajih ob morju na ta
dan vrši komemoracija z mašo, glasbo
in govori.

Edinost velike antante zasigurana.

Odgovor Anglije na nemško noto pripravljen.

London, 19. julija. (Izv.) Diploma-
tični poročevalec »Westminster Gaze-
tte« ugotavlja, da so vesti, glasom kate-
rih je bil vzrok zavlačevanja odgovora
na nemško noto nesoglasje v angleškem
kabinetu, netočno. Pojavila so se sicer
različna mnenja glede spremnega pi-
sma, toda glede reparacijskega vpraša-
nja in njega končne rešitve vlada popol-
no soglasje. Tudi v ruhrskem vprašanju
ni bilo košenih mnenj. Isto potrjuje tudi
diplomatični poročevalec »Daily News«.

London, 19. julija. (Izv.) Reuterjev
urad doznava, da je angleški odgovor na
nemško noto sestavljen ter bo danes
predložen ministrskemu svetu. Pričakuje
se, da bo že na tej seji sprejeto besedilo,
nakar bo nota skupno s spremnim pi-
som doposlana zaveznikom na vpogled.

Dr. Beneš se vrnil v Prago.

Bruselj, 19. jul. Česko-slovaški zu-
nanji minister dr. Beneš je včeraj od-
potoval.

Praga, 19. julija. Dr. Beneš je danes
prispel v Prago.

Skupščina sprejela zakon o vojski.

Beograd, 19. julija. Današnja seja
narodne skupščine je zaključila razpra-
vo o vojaškem zakonu. Sprejeti so bili
še predlogi demokratskega poslance
Gjorgjevića: 1. da se dijakom, ki so lani
nastopili službo v kadru, mesto 12 raču-
na samo 10 mesecev; 2. da se oficirji in-
validi stavijo v invalidsko stanje v činu,
ko katerega imajo pravico; 3. da se vsem
rezervnim kapetanom, ki so uspešno po-
veljevali v vojni, računa to kot prakti-
čni izpit, tako da postanejo lahke ma-

jorji, ako položijo teoretični izpit. Nato se
je prešlo na glasovanje. Oddanih je bilo
187 glasov, 154 za, 33 proti. Proti so bili
klerikaleci, zemljoradniki, muslimani, so-
cijalisti in Pucelj.

Volitve v avstrijsko narodno skupščino.
Dunaj, 19. jul. Za volitve v narod-
no skupščino je določen 21. oktober.

BORZA.

Curth, 20. julija. (Izv.) Sklepní tečaj.
Pariz 33.30, London 25.93, Berlin 0.0015,
Praga 16.95, Beograd 6.15, Milan 24.35,
Newyork 564, Dunaj 0.0079%, žig. krone
0.00805.

Zagreb, 20. julija. Pariz 550-555,
Švica 16.60-16.70, London 4.335-4.345,
Berlin 0.26-0.30, Dunaj 0.13175-0.1325,
Praga 2.823%-2.83%, Milan 4.05-4.06,
Newyork 92.50-93.50, Budimpešta 0.90-
1.00.

stvaritvi velikih ekonomskih edinic. —
Znano je, da je bil Karel Marx odločen
nasprotnik malih držav in narodov. To
je povsem umevno, če prav razumemo
ekonomsko in kulturno ideologijo mark-
sizma.

Nadalje je treba uvažiti dejstvo, da
je naša diplomacija orientirana desni-
čarsko in da je socialna struktura naše
države s socialističnega vidika popolno
ma konzervativna. Zato ni pričakovati
da bi se jugoslovanski državni pre-
naglili z ofcielnim priznanjem sovjet-
ske Rusije in napravili državni dalekosež-
ne konsekvence. Radikalna vlada podpi-
ra ruske desničarske stranke, vzdržuje
Wrangla in zatira komunizem. Zbližanje
med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo bi
bilo v sedanjem trenutku nekaj diplo-
matski — kuriozom.

Spričo popolnoma divergentne social-
ne in nacionalne orientacije sovjetske
Rusije ne damo mnogo na goljufive upe
o sovjetski Rusiji kot pokroviteljici slo-
vanstva. Tudi če bi se sedanji ruski re-
žim izjavil za nekako slovansko politi-
ko, bi bil to samo trik in nič več. Kdor
se poglubi v ideologijo in v taktiko se-
danje Rusije, se kaj hitro iznebi vsake
sentimentalnosti. Politika sovjetske Ru-
sije je skrajno realistična. Zaman je
čakati, da bi se na nji ogrelo slovansko
srce.

V najboljšem slučaju bi bilo treba
da bi slovanske države dale sovjetski
Rusiji ekvivalent za njene odnose z
Nemčijo, zakaj naivno bi bilo misliti, da
bi mogli Slovani vstrajati v isti fronti
z Nemčijo. Za takšno zvezo nam Nemci-
ja ne daje niti moralnih garancij, razen
če ji odstopimo to, kar nemški narod
zahteva. Ekvivalenta pa slovanske drža-
ve ne morejo nuditi, ker bi bilo treba
žrtvovati Poljsko, ki se ne more spora-
zumeiti z Rusijo. Popolnoma jasno je, da
je nov evropski položaj postavil tudi
slovansko vprašanje na novo podlago.
In resno se je treba vprašati: Ali sme-
mo zapadni in južni Slovani računati s
političnim pokroviteljstvom Rusije? —
Katere Rusije? Sedanje? Ali one bodo-
če? — Ali pa je boje, da si ne delamo
nepotrebnih iluzij in si z lastno močjo
zasiguramo v Evropi mesto, ki nam
gre?

To sta dva najnovejša nazora o slo-
vanstvu. Prvi je Kramarčev, drugi Ma-
saryk-Benešev.

Katerega si izvolimo Jugoslovani?
Nekoliko opazk k temu vprašanju sledi
v prihodnjem članku. I—us.

Politične vesti.

* »Slovenec« skuša limati. Dejstvo
je, da v klerikalnih masah raste nezado-
voljstvo proti sedanji politiki dr. Ko-
rošca. Dejstvo je, da obstajajo tudi v
klerikalnem klubu samem ostra nasprot-
ja glede politične taktike. Eni se oklepa-
jo Radića, ker se boji, da jim sicer v
Sloveniji še več pobere nego jim je že,
drugi pa ga smatrajo za norec in zahe-
vajo, da se z njim prelomi. »Slovenec«
skuša sicer vse to utajiti in lima slogov
v klerikalnih vrstah, toda mu ne bo u-
spelo. Značilno je še, da so Radićevi
prijateli med klerikalnimi poslanci pro-
ti temu, da bi bil Radić izročen sodišču.

* Za kaso torej, ne za avtonomijo!
»Slovenski Gospodar« jadikuje: »Če ne
bi bilo te veleštiske ustave, bi danes
Slovenci za se imeli svojo kaso; sloven-
ski denar bi se ne stekal v Beograd, am-
pak bi Slovenci sami z njim razpolaga-
li.« »Sl. Gospodar« torej lepo posteno
priznava, da klerikalcem ni do avtono-
mije, ampak le do »kase« in do tega, da
bi se žuži slovenskega ljudstva stekali
v Ljubljani, kjer bi se z njimi masli-
li poslanci klerikalne stranke in

Zadnja žrtev Drave najdena.

Bogoslovec Držečnik pri falskem jezui potegnut iz Drave.

Maribor, 19. julija.

Iz Fale smo sprejeli poročilo, da so čez večer našli pri falskem jezui zadnjo žrtev nesreče pri Breznu, bogoslovca Držečnika. Delavci so opazili truplo v trenutku, ko so zapirali tvornice. Pred truplinami so bile nastavljene mreže, da

bi voda utopljenec ne zanesla pod kolesa, ki bi jih gotovo zdrobila.

Truplo so spravili na obrežje, od koder so ga prepeljali na Brezno, kjer bo položeno k zadnjemu počitku.

Katastrofalna škoda po neurju v Dravski dolini.

Maribor, 19. julija.

Minulo sredo popoldne med 16. in 17. uro je razsajalo po bivšem spodnjem Štajerskem grozno neurje, ki je napravilo ponekod veliko škodo. Najprej se je odvila ploha, kakor da se je utrgal oblak, nato pa je začela padati toča, ponekod debela kakor oreh. Ves čas nevihte je razsajal grozen vihar, ki je odkrival strehe.

Najhujše so prizadete občine Limbuš, Bekre, Bistrica in Ruše v Dravski dolini. Žito, pšenica, oves in kornuza je skoraj popolnoma uničena. Več škode, kakor toča, je napravil vihar, ki je vso setev popolnoma vrgel ob zemljo. Več kakor tričetrt pšenice, ki je bila že večnoma dozorela, je izmlačena, slama pa je na tleh. Tudi oves je povsod poležen. Vendar pa je upanje, da se bo še popravil. Kornuza, zlasti večja, je skoraj čisto polomljena, in ponekod naravnost izruvana iz zemlje. Manjša kornuza, ki je bila pozneje nasajena, ni tako močno prizadeta in se bo popravila.

Najhujše so prizadeti vinogradi v o-

kolic Limbuša in Peker. Toča je trte naravnost ogulila ter odbila vse listje in nasadke. Škoda je ogromna. Vendar pa so ostali nekateri okoliški skoraj popolnoma neprizadeti. Veter je sunkoma prehajal iz enega kraja v drugi ter uničil setve le na gotovih krajih.

V Poljskavi je udarila strela v kozolec, ki se je vsled tega zažgal. Ves letošnji pridelek sena je zgorel. Na kolidorih je veter premikal posamezne stojice vozove in cele garniture. Nebroj šip in oken je vihar polomil. Tudi po gozdovih je napravil veter po nekod občutno škodo, vendar le tu pa tam.

V Ptujskem okraju ni bilo tako hude nevihte in je vsled tega manj prizadet. O šentlenskem okraju nam še manjkajo poročila. Vsekakor pa je razsajala najhujša nevihta samo v spodnjem delu dravske kotline nad Mariborom, kjer najstarejši ljudje ne pomnijo tako hudega neurja, ker je dolina od obeh strani zaščitena od gorovja.

slovenski ministri klerikalne stranke. Mi smo že davno vedeli, da klerikalci niso do avtonomije, ampak samo do tega, da bi ustvarili v Ljubljani svoj lasten parlament v katerem bi bilo še več poslancev ter slovensko vlado, v kateri bi ti poslanci postali ministri, ter do »kase«, iz katere bi potem zajemali poslanske dnevnice in mastne ministrske plače. — Neumni niso, ti naši klerikalni voditelji.

* Intrige, intrige, intrige... Vsa naša zgodovina ne pozna stranke, ki bi bila tako mlada, pa tako polna intrig kakor je slovenska filijalka srbske radikalne stranke. Ko je bil še na namestniškem mestu v Ljubljani Hribar, so proti njemu intrigirali Zupanič, Lukan, Sajovic itd. itd. on pa je zopet intrigiral proti njim. V Mariboru sta se ustanovitelja stranke dr. Graselli in dr. Pfeifer že prvi mesec pričela griziti in intrigirati drug proti drugemu. Enako pa intrigirajo slovenski »radikalci« dan za dnem povsod organizacijah. Ko je prišel na mesto velikega župana v Ljubljani dr. Lukan, smo mislili, da bodo »radikalci« z njim zadovoljni, toda komaj je sedel na veliki županski stol, že so pričele intrige proti njemu in to s strani njegovih najožjih »somišljenikov«. Te dni se je mudil v Beogradu Hribar in tudi intrigiral proti sedanjim radikalnim veljakom v Sloveniji, istočasno pa je v Beogradu proti vsem intrigiral tudi prvi ustanovitelj radikalne stranke v Sloveniji, dr. Sajovic iz Kočevja. Dr. Sajovic je sporočil beograjskim radikalom, da se nahaja radikalna stvar v Sloveniji v obupnem stanju, tega pa so krivi dr. Zupanič in dr. Lukan ter nekateri drugi današnji radikalni veljaki. Zahteval je odstranitev dr. Lukana in imenovanje druge osebe za velikega župana. Kakor doznavamo, odpotuje tudi zastopniki mariborskih radikalov pod vodstvom Slanovca te dni v Beograd — intrigirat proti ljubljanskim radikalom, ki da nočejo razumeti težnj mariborskih tovarišev. Intrige, intrige, same intrige. Slovenska radikalija se lahko s pravico nazove »Stranka intrigantov«. Od ljudi, ki so postali radikalni v »globokem prevdanku osebnih koristi« pa tudi kaj drugega ni bilo pričakovati.

* Boj »klerikalnega lintverja« z beograjskim centralizmom. Zadnji »Slovenski Gospodar« prinaša uvodnik pod naslovom: »Naši poslanci v Beogradu na čelu za avtonomijo«, v katerem piše začetkom: »Naši nasprotniki, ki so pri zadnjih volitvah grdo propadli, se hočejo za svoj sramoten poraz maščevati. Med ljudstvom, ki je pri volitvah

izrazilo SLS svoje največje zaupanje, skušajo zanesti nezaupanje do naših poslancev. Zato vznemirjajo naše pristaje, češ: »Kaj so pa vaši poslanci storili za vas v Beogradu?« Drugi bi zopet radi, da naši poslanci slepo gredo za Radićem in zapuste Beograd, češ, da se v Beogradu itak ne da nič doseči. Oboje je napačno! Naši poslanci so v Beogradu tekmo četrt leta, kar so v Beogradu, rušili centralizem, ki so ga samostojni hujšali z vidovdanske ustavo ustvarili. S tem so za Slovence v tem kratkem času zelo veliko storili. To bodi v odgovor prvim! Naši poslanci pa so ostali v Beogradu, da pripravljajo tla za sporazum, za avtonomijo, za svobodo Slovenije! To treba povedati Radićevcem.« S tem priznava torej »Slovenski Gospodar«, da so klerikalni volilci z delom svojih poslancev res nezadovoljni. To je vsekakor dragoceno priznanje. Kako klerikalci v Beogradu »rušijo centralizem«, pa dokazuje najlepše znani, sedaj objavljeni »zagrebški sporazum«, v katerem stoji črno na belem, da so klerikalci hote pomagali velikosrbskim radikalom, da so sestavili samoradikalno vlado. »Sl. G.« pravi, da so njihovi poslanci tekmo četrt leta v Beogradu veliko dosegli. Kaj so dosegli? Tega ne ve nihče na svetu. Edino kar so res dosegli, je bilo to, da so podprli radikalno vlado, ki je res v slabem pomezu centralistična, ker noče razpisati volitev v pokrajinske skupščine. S tem so pa tudi dosegli, da je pri nas vsak dan slabše. Trditvi, da so v Beogradu zato, da pripravljajo tla za sporazum, za avtonomijo in za svobodo Slovenije, se mora smejati vsak otrok. »Sporazum«, katerega pripravljajo, so že davno napravili, pa ni držal in so ga sedaj objavili ter pripomnili, da je s tem sporazumom končano. Avtonomije jim nihče nikoli ne bo dal, to vejo sami, Slovenija pa je že davno državno pravno svobodna, osvoboditi bi jo bilo treba samo še demagogov, kakršni so klerikalni poslanci in pa njihovi listi. Klerikalni poslanci niso v Beogradu nič dosegli in nič ne bodo, iz Beograda pa zato ne gredo, ker ne marajo izgubiti dnevnice! To naj si javnost dobro zapomni, ker bo končno le spoznala, da smo imeli prav, ko smo jo svarili pred klerikalci.

* S prstom kaže za krivci! »Slovenski Gospodar« piše: »Kdo je vendar dal Srbom moč, da nas Slovence in Hrvate s strašnimi novimi davki, z neusmiljenim vojnimi davkom in z izmoggavanjem naših krajev spravljajo v nepregledno noč?« Na to vprašanje odgovarja »Sl. G.« decela napačno: pravičen odgovor se

mora glasiti takole: »Velikosrbskim radikalom (ne Srbom, ker se ne sme okrivljati vseh Srbov, ki so po ogromni večini ravno taki reveži kot Slovence in Hrvati) so dali moč, da morajo spravljati v nepregledno noč z ogromnimi novimi davki slovenske, hrvatske in tudi srbske kmete — slovenski poslanci Slovenske Ljudske Stranke, ki so prostovoljno dovolili in dejansko pomagali sestaviti sedanjo samoradikalno vlado! Ti so krivci in za temi krivci kaže s prstom!

* Torej vendar! Mi smo že večkrat naglašali, da je italijanska klerikalna stranka v razsuhu in sicer radi tega, ker Vatikan, to je papež in njegova okolica, simpatizira s fašisti in jih podpira. Naši klerikalni časopisi »Slovenec«, »Straža« itd. so bili radi tega silno hudi ter so nas zmerjali z brezverci, ker smo trdili, da je tudi najvišja oblast katoliške cerkve fašistovska. Četrtkov »Slovenec« pa prinaša sedaj zanimivo notico, v kateri priznava, da je res tako. »Slovenec« piše: »Fašisti so po celi Italiji proslavili sprejetje volilne reforme po parlamentu. V kakšnem položaju se nahaja vsled tega ljudska stranka, ne moremo še ugotoviti. Zdi se, da je odstop dona Sturza vendarle imel neugoden vpliv na držanje stranke, ki ni nastopila proti volilni reformi, ampak se le od glasovanja vzdržala.« Neko jako čudno izjavo je o tej stvari prinesel »Osservatore Romano« (vatičansko in papežovo uradno glasilo), iz katere bi se dalo sklepati, da ta list (in s tem naravno tudi papež — o. u.) res drži z Mussolinijem (to se pravi s fašisti — op. ur.). Torej vendar, »Papež je fašist!« — to priznava sedaj tudi klerikalni »Slovenec«. Radovedni smo sedaj, ali bodo slovenski klerikalci ostali zvesti Vatikanu in se s tem pridružili italijanskim fašistom, ali bodo pretrgali zveze z Vatikanom in s papežem in se s tem postavili proti nezmočljivemu poglavarju katoliške cerkve. Če se zgodi to poslednje, potem bodo slovenski klerikalci postali — krivoverci. Tega pa najbrže ne bodo storili, ampak bodo rajši postali — fašisti.

* Nema više para. Za časa volilne agitacije, so dobile radikalom prodane slovenske duše iz Beograda ogromne milijone denarja, da pokupijo z njim še druge. Nekateri nezačajneži, so se okoristili s tem in se res prodali, misleč da bo vedno tako. Toda Beograd, ki je bil razočaran že radi volilnega izida, ki nikakor ni bil v skladu z denarnimi žrtvami, je postal sedaj še bolj razočaran, ko vidi, da so v Sloveniji prišli v radikalno stranko sami intriganti. Razočaranje je tako veliko, da beograjski radikalni nočejo več dajati denarja in zato vlada v slovenskih radikalnih krogih veliko razočaranje in nevolja. Radi korit so ti ljudje postali radikalni, sedaj pa so korita prazna in Beograd jih noče več polniti. Strašno. Baje je tudi mariborska blagajna radikalnega tajništva strašno prazna in g. Slanovec ne gre baje v Beograd pritoževati se samo proti ljubljanskim radikalom, ampak tudi prositi denarja. Izgledi na uspeh pa so slabi: Nema više para za slovenačku radikalij!

* Laški poslanci Salandra negira eksistenco neitalijanskih elementov v Italiji. Pri razpravi o razdelitvi volilnih okrožij v italijanskem parlamentu je zahteval slovenski poslanec Vilfan, da se v Julijski Benečiji določi še dvojje volilnih okrožij, ker sicer ostanejo narodne manjšine popolnoma izolirane in izključene od državnega sodelovanja. Poslanec Ciriari je zahteval, naj se Furlanija loči od Julijske Benečije. Poslanec Salandra je izjavil, da v Julijski Benečiji sploh ni neitalijanskih elementov in tudi nima jo pravice do svojega posebnega zastopstva.

* Lord Cecil rešil antanto? »Matine« piše pod gornjim naslovom, da je bilo besedilo angleške vladne izjave, katero je sestavil lord Curzon, tako ostro, da bi imelo nedvomno za posledico takojšnji razpad antante. Proti temu je nastopil lord Cecil, ki je stavil svojim tovarišem vprašanje, ali bo Anglija uporabila silo napram Franciji, da prode s svojim stališčem. Odgovor se je seveda glasil povsod: ne. Tudi ministrski svet je končno uvidel, da bi z razpadom antante dobila Francija popolnoma proste roke in bi lahko nastopila proti Nemčiji brez oziroma na zavetnike. In ravno to hoče Anglija za vsako ceno preprečiti.

Dnevna kronika.

— Sprejem kraljevskega para na Gorenskem. Po vseh gorenskih postajah so se v četrtek, ko sta se kralj in kraljica vozila na Bled, zbrale velike množice ljudstva ter šolski otroci in kraljevsko dvojico so burno pozdravljali. Lep sprejem je bil tudi na Bledu samem.

— Šestdesetletni duhovniški jubilej je slavil 17. tm. najstarejši duhovnik mariborske škofije, kanonik in knezoškofijski svetovalec dr. Jaroslav Gregor, bivši narodni poslanec.

— Slovenski uradniki, pomniti! V radikalnem parlamentarnem klubu je nastal, kakor priznava tudi beograjski radikalni listi sami, hud spor. In zakaj? Zato ker zahteva veliko število radikalnih poslancev, da se uradnikom ne sme plače zvišati, ampak znižati! Slovenski uradniki, zapomnite si to in povejte tistim, ki prihajajo k vam s snubljenjem za radikalno stranko. Tudi slovenski uradniki, ki so zadnjič glasovali za radikalno stranko, pa sedaj lahko uvidijo, za koga so glasovali. To naj si pa zapomnijo tudi tisti uradniki, ki so glasovali za klerikalce, za tiste klerikalce, ki so pomagali radikalom do moči in vlade.

— Razprave na kongresu Učiteljskega Jugoslovanskega Učiteljskega v Ljubljani. Letošnji kongres jugoslovanskega učiteljstva dne 7. avgusta bo razpravljaval v prvi vrsti o treh najnujnejših problemih, in sicer: 1. Višja učiteljska izobrazba v zvezi z vprašanjem visoke pedagogške šole, o sprejemanju učiteljstva na univerzo in reorganizacijo učiteljice; 2. Problem moderne vzgoje v jugoslovanskem pravcu, razpravlja naš ožji rojak dr. Stane Rape, učitelj v Ljubljani in 3. O jedinstvu osnovnega pouka v naših državah, s posebnim ozirom na učne predmete, v katerih je treba izvesti jedinstvenost in enotnost pouka v celi državi.

— Vlada za novinarski kongres v Ljubljani. Vlada je odobrila kredit 80 tisoč dinarjev za stroške novinarskega kongresa v Ljubljani.

— 13.000 fašistov je doslej v Julijski Benečiji in Istri. Tako je bilo ugotovljeno na velikem fašistovskem svetu v Rimu.

— Strela ubila konja in zažgala gošpodarsko poslopje. Iz Kokarja v Sav. dol. nam poročajo: Med silnim neurjem je treščilo v sredo v Pustempolju v gošpodarsko poslopje g. Franceta Stvarnika, mu ubilo konja in upetilo gošpodarsko poslopje. Dobra reža nesreča ne prebena obiskuje. Lani mu je ubila sina.

— Naši interniranci na Madžarskem. Ogrski minister za zunanje zadeve Daruvar je izjavil v ogrskem parlamentu 18. tm.: V internaciji je pri nas še 89 jugoslovanskih podanikov. Z jugoslovanskim poslanikom je dosežen sporazum, po katerem bodo ti interniranci takoj predani jugoslovanskim oblastem.

— Prislina delavnica v Begunjah. Z odlokom ministrstva pravde se je ustanovila v Begunjah prislina delavnica za ženske. Zavod je podrejen ženski kaznilnici v Begunjah.

— Slej ali prej bo prišla vsaka gospodinja do prepričanja, da ji najbolj kaže kupovati »Pekatec«, ker so ne le najboljše, ampak se zelo inakuhajo in se jih manj potrebuje od drugih.

— Prevoz ostankov vojvode Putnika v Beograd. Iz Beograda poročajo: Priznavač velikanske zasluge, ki si jih je pridobil vojvoda Putnik za našo državo, je vlada sklenila, da se prepeljejo njegovi telesni ostanki na državne stroške v Beograd. Čas se določi še naknadno.

— Novi upravnik državnih monopolov. Mesto g. Renea, ki je podal ostavko ter odpotoval v Francijo, je imenovan za upravnika državnih monopolov g. Todorovič.

— Poština za inozemstvo se zviša. Poštno ministrstvo je sklenilo s prvimi avgustom povišati poštino za inozemske pošiljke in sicer za dopisnice od 1 na 1½ dinarja, za pisma do 20 gramov pa od 2 na 3 dinarje.

— Bojeviti labod. Te dni so imeli Londončani priliko opazovati nenavaden slučaj. Star labod se je razardil in napadel nekega človeka, ki se je kopal v Themsi. Borba je trajala več kot četrt ure in če bi napadenemu ne prišli drugi na pomoč, bi bil v boju z bojevito ptico omagal in umrl.

Mariborske vesti.

Maribor, 20. julija 1923.

— Največja knjižnica na svetu. Največje knjižnice na svetu so: Narodna knjižnica v Parizu, ki ima 3.500.000 knjig, Washingtonska, ki jih ima 2.918.260, new-yorska 2.637.505, londonska 2.500.000, berlinska 1.750.000, kopenhagenska, madridska, dunajska in strassburška, ki imajo po 1.000.000 knjig.

— Vdova meksikanskega cesarja u-mira. »Vossische Zeitung« poroča, da leži vdova po leta 1876 ustreljenem meksikanskem cesarju Maksimiljanu, Charlo-tia, na gradu Bouchou pri Bruselju na smrtni postelji.

— Izdajica Port Arturja pred sodi-šcem. Zanimiv proces se vrši te dni pred kantonskim sodiščem v Baselu. Leta 1911 je prišel v Basel ruski oficir Igor Tilin-ki z neko rodbino Schwenke. Živel je zelo razkošno in delal ogromne dolgove. Bil je radi tega večkrat tožen ter se je vedno izgovarjal, da dobi od japonske države še 138 milijonov, ker je izdal trd-njavo Port Artur o priliki rusko-japon-ske vojne. Preiskava se je vršila že med vojno na Japonskem v Rusiji, Nemčiji in Švici. Vsled vojne se je zelo zavlekla in bo proces še le te dni končan. Tilinski in bo proces še le te dni končan. Tilinski je med tem pobegnil in bo obsojen in kontumacijam. Sumi se, da biva na Bol-garskem, kjer čaka na izplačilo od ja-panske vlade.

— Sreča v nesreči. Da se tudi največja nesreča lahko spremeni v nepričakovano srečo, to je dokazal najnovejši slučaj razkritja zlatega zaklada, katerega je povzročil izbruh Etna. Strašna katastro-fa, ki je uničila toliko krajev, je razde-ljala tudi hišo in malo njivico nekega si-romašnega kmeta na vznožju Etna. Kmet je s svojo družino zbežal in si rešil ko-maj golo življenje, silno pa je bil pre-menečen, ko se je sedaj vrnil; poleg svo-je hiše je našel veliko razpoklino, na dnu pa dve rimljanski vazi iz 4. stoletja pred Kristom, polni zlatega denarja, ki predstavljata danes vrednost več milijonov lir. Ubožen kmet je tako vsled izbruha Etna postal večkratni milijonar.

— Rumunski princ, albanski mbret. Časopisje beleži te dni interesantno vest, da nameravajo Albanci ponuditi rumun-skemu princu Nikolaju, bratu rumun-skega prestolonaslednika in naše kralji-ee Marije, albanski kraljevski prestol. Vest vzbuja povsod obilo komentarjev in dalekovidnejši politiki spoznavajo, da se na Balkanu plete nekaj podobnega, kakor so prakticirali v srednjem veku Habsburžani. Rumunska dinastija sku-ša potom porok itd., doseči vpliv na vse balkanske države. Ena rumunska prince-sa je poročena z grškim kraljem, prince Karl je prestolonaslednik Rumunije, princ Nikolaj pa naj bi postal kralj Al-banije. V poslednjem, namreč v preten-denturi princa Nikolaja na albanski pre-stol, vidijo nekateri tudi do neke mere delo Italije, za utrditev latinskega vpli-va na Balkanu. Mi vse te vesti in ko-mentarije samo beležimo ter se s svoje strani še nečemo spuščati v kaka razmiš-ljanja. Pripomnimo le, da bi lahko tudi naš princ Pavel pretendiral na albanski prestol.

— Študijska potovanja poljskih ofi-cirjev v Rumunijo. Dne 2. avgusta od-potuje 300 poljskih oficirjev na študijsko potovanje v Rumunijo. Obiskali bodo Bukarešt, Černovice, Jassy in Kišinev ter odšli na to v Transilvanijo, kjer bo-do ostali 20 dni. Oficirje bodo spremljali rumunski generalstabi oficirji. Poto-vanje je aranžiral sam rumunski kralj Ferdinand za časa svojega poseta v Varšavi.

— Odmev francoske okupacije Sege-dina. Ob polomu avstrijsko-ogrsko mo-narhije so Segedin zasedle francoske če-te, ki so prišle s solunske fronte. Sedaj je francoska vlada predložila madžarski račun za okupacijo. Stroški znašajo 50 milijonov francoskih frankov, ali krog 260 milijard madžarskih kron. Madžar-ska vlada pa stroškov noče plačati in je vložila protest.

— Angleški parlament proti socijali-zaciji. Spodnja zbornica je na včerajšnji seji odklonila predlog delavskega po-slanca Snowdensa, ki je predlagal, da naj se kapitalistični sistem nadomesti z novim trgovskim in industrijskim re-dom, s katerim bi se vsa produkcijska sredstva podpržavila in podredila oblasti države. Predlog je bil odbit z večino 247 glasov.

m Za Jugoslovensko Matico je daro-val g. Kostanjšek 1½ kg stanijola (ne kakor smo objavili v včerajšnji številki, g. Rosina, ki nam ga je samo izročil za J. M. Prosimo, da blagajnik dvigne za-voječek v našem uredništvu).

m Stare knjige, leposlovne in znan-stvene, literarne vrednosti, v vseh jezi-kih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Na-rodni dom I.

m Udeležba Mariborčanov na Sokol-skem zletu v Splitu. Mariborsko sokol-stvo bo na zletu v Splitu častno zastopano. Krog 80 Sokolov in Sokolic se je odpeljalo proti jugu, da zastopajo našo severno mejno postojanko.

m Izgubljen red. V noči od 18.—19. t. m. je nek častnik izgubil pred postajo red Belega orla. Ker je red dragocen spomin, za najditelja pa nima vrednosti, naj ga pošten najditelj odda proti na-gradi v kasarni kralja Aleksandra (Me-lje) v bataljonski pisarni 40. p. p.

m Restavracija »Maribor«. Danes v soboto 21. tm. koncert. Začetek ob pol 20. uri. Uvedena je tudi prvovrstna srbska kuhinja.

m Dobro mu bo plačano stanovanje ali prenočišče, kdor ga da na razpolago raz-stavnemu odboru. Prijavite ga takoj v pisarni razstave, Cankarjeva ulica 5.

m Pozor pred potepuhi! Neka Antoni-ja Wolf se je igrala s svojim otrokom v bližini ribnika v mestnem parku. Svojo torbico, v kateri je imela denarnico in 100 dinarski bankovec, je obesila na ogra-jo pri ribniku ter se za par trenutkov oddaljila z otrokom v drugo smer. Ko je prišla nazaj, je torbica izginila. Sumi nekega mladega fanta, ki je ves čas po-stopal okoli ribnika, ki pa je med tem iz-ginil. Ker se potepa po mestu več mla-dih nepridipravov, ki so brez dela in nadzorstva, je previdnost in pazljivost vedno na mestu.

m Kavarna v mestnem parku. Dnev-no koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredah in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opo-zarja, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je od-prto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

Mariborske šole.

Deška meščanska šola v Mariboru. Na tem zavodu je bilo v začetku preteklega šol. leta vpisanih 436 učencev, torej pri-lično število, ki domalega dosega tukajš-njo realko ali gimnazijo. Med letom so se preselili 4 učenci na druge šole, 9 jih je bilo pa radi nezmožnosti prešolanih nazaj na ljudsko šolo. Izključena sta bila 2 učenca. Ob dopolnitvi 14. leta je izsto-pilo 29 učencev. Zanimivo je, da posebno izstopajo učenci iz nemških razredov, v tem ko se slovenski učenci trdno drže šole. Od 392 učencev, ki so ostali koncem leta, jih je dovršilo razrede 268. Neza-dostne rede je dobilo sicer 124 učencev; če pa pomislimo, da ima od teh 63 po-navljajne izpite, pade odstotek popolno-ma nesposobnih na 15,6. V narodnostnem oziru je bilo na zavodu 363 Slovencev, 2 Čeha, 70 Nemcev in 1 druge narodnosti. Izmed navedenih Nemcev jih je seveda prav malo popolnoma pristnih. Lahko re-čemo, da jih je dobri dve tretjini med njimi slovenskega pokolenja. Glede vere je bilo 418 katoliških in 18 evangelijskih učencev. Šola je imela 4 temeljne razre-de in 7 vzporednic, v celoti torej 11 raz-redov. Med vzporednicami so bile še tri z nemškim učnim jezikom, ostalih 8 raz-redov ima slovenski učni jezik. Nemške razrednice so jako slabo obljude. Ta-ko je ostalo n. pr. v 3. nemškem razredu ob koncu šol. leta le še 10 učencev. Če pomislimo, da je v slovenskih razredih natpranih po 50 do 60 in tudi več učencev, se moramo čuditi šolskim oblastim, ki tako malo skrbe za naš slovenski nara-ščaj. Na deški meščanski šoli je delovalo v preteklem šolskem letu le 13 učiteljev s katehetom vred. Učitelja za srbohrvat-ski jezik ni bilo vse leto. Umljivo je, da je to število veliko premajhno. Zato je

bil pouk deloma okrnjen in zato so bili učitelji preobloženi z delom. Večinoma so poučevali po 25 ur na teden, nekateri ce-lo do 27 ur. Če pristejemo k temu red-ne-mu delu še pripravno na pouk in ogromno število pisanih nalog, ki zahtevajo po-pravila, če pomislimo dalje, da si mora še vsak učitelj iskati postanskih za-služkov, če hoče živeti, se moramo čuditi, da je doseglo učiteljstvo vspehe, kakršne je pokazala razstava ob koncu leta. Raz-mah deške meščanske šole ovira razen pomanjkanja učiteljstva tudi premajhno število šolskih sob. Že v preteklem letu je bil en razred brez sobe in je moral »potovati« po slučajno izpraznjenih so-bah. Velik dotok učencev iz okoliških občin bo treba omejiti. Škoda bo tem ve-čja, ker so to samo slovenski otroci in bi bili kvas slovenskega življa v okolici. — Veliko zapreko enakomerni razdelitvi po razredih tvorijo posili nemški razredi, ki ne morejo ne živeti ne umreti, pa jih šol-ske oblasti ščitijo in negujejo menda ra-di ljubega senžermenskega miru. Kako je v tem oziru na Koroškem, smo čitali baš te dni v listih. Vobče zasluži me-ščanske šole večje pozornosti. Češka nam kaže v tem oziru pravo pot. Posebno so meščanske šole na narodni meji poklica-ne, da vzgojijo ne samo izobražen, am-pak tudi narodno zaveden srednji stan o-ziroma naraščaj za dobre trgovce, obrtni-ke in kmetovalce.

II. dekliško osnovno šolo na Magda-lenskem trgu je v preteklem šolskem le-tu posečalo 322 učenek: 312 Slovenk, 7 Srbohrvatic, 2 Čehinj in 1 Rusinja. Raz-vrščene so bile v 5 osnovnih razredov in 3 vzporednice. Napredek je bil dober. Nezadostni in deloma neprimerni šolski prostori povzročajo težkoče. Tukajšnje šolsko poslopje je namreč najstarejše iz-med vseh šol mariborskih in ne odgovar-ja nikakor več sedanjim potrebam. Šol-ske sobe nimajo niti potrebnih ventilacij niti zadostne svetlobe. Tudi jih je pre-malo in mora biti en del vsako leto na-stanjen v kateremkoli drugem šolskem poslopiju v mestu. Zelet bi bilo, da se se-zida za deklice v 5. okraju čimprej novo šolsko poslopje, ker število učenk nara-šča od leta do leta.

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih se pridruži v slučaju ugodnega vremena v nedeljo dne 22. tm. izletu, ki ga priredi »Drava« isti dan v St. Lovrene na Pohorju. Sestanek ob 5. uri zjutraj na koroškem kolodvoru.

Sport.

: ISSK Maribor: SV Rapid, Maribor. V nedeljo dne 22. tm. popoldne nastopi Maribor v tekmi proti navedenemu klu-bu in sicer igra ob 16. uri rezerva, ob 18. uri pa prvo moštvo. S to tekmo zaključi Maribor svojo prvo polletno sezijo. — Vabimo cenj. občinstvo na številni poset igre.

: Izlet v Savinske in kamniške pla-nine priredi Srbsko planinsko društvo v času od 21. do 29. tm. Dne 22. tm. prispe-je v Celje, gredo od tam v Luče, na Ko-roško, Planjavo, Grintovec itd. Pridru-žili se jim bodo mnogi naši planinci in planinke.

Izpred sodišča.

Prijava gostilničar.

Dne 2. aprila sta se nahajala brata Jurij ter Franc Medved in 20letni Mihael Kalčič, vsi posestniki sinovi iz Trnč, okraj Maribor, v gostilni Mihaela Kal-čiča v Trnčah. Mihael Kalčič, ki sovraži Jurija Medveda, je začel s tem prepri, ki bi kmalu prešel v pretep. Prepričal ga je gostilničarjev sin Ivan Kalčič, ki je odpravil oba Medveda iz gostilne. Zanj-ma pa je odšel tudi Mihael Kalčič, ki je izzival na dvorišču s klici: »Auf biks« in »ho ruke. Ta klic je izvalil oba Medveda iz njunega brloga. Kalčič je šel takoj z drugom nad Jurija Medveda, vendar pa se je napadalec moral umakniti pred Medvedom v neko parmo. Spopad med obema pri pamti je ostal brez zlih posle-dic, ker ju je Ivan Kalčič razdružil. Na klic Mihaela Kalčiča sta prišla brat Fr. Kalčič in mati Kunigunda Kalčič in sta naveli na Franca Medveda. Med temi tremi se je vnel pretep, s katerim se bo imelo pečati okrajno sodišče v Mariboru.

Ko sta se po teh prizorih vračala brata Medved domov, je prišel Mihael Kalčič s teletnikom za njima. S tem je udaril Jurija Medveda tako, da mu je zlomil obe kosti v levem podplektju. Kalčič, ki se brani s pravičnim silobranom, je bil pred senatom obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 6 tednov ječe.

Svaki med seboj.

Alojz Mohorič ter 37letni Matija Bezjak, oba posestnika v Gajah, okraj Pruj, in posestnik Franc Fuchs iz Iršev, ki sta Mohoričeva svaka, si niso složni, ker se čuti Mohorič pri dedščini po svoji materi napram obema sestrami Alojziji Fuchs in Antoniji Bezjak prikrajsanega. Dne 6. februarja je prišel Mohorič k svo-jemu svaku Fuchsu, kjer je bila žganje-kuha. Tam sta se nahajala že tudi po-sestnik Matija Bezjak in njegov 25letni brat Martin Bezjak. Začeli so se seveda zopet prepirati radi dedščine. Mohorič, ki je bil pijan, je začel psovati, tako da so ga vrgli ven in zaklenili vrata za njim. Ko je šel Franc Fuchs po vodo za kotel in pustil hišna vrata odprta, se je Mohorič zopet zmuznil v kuhinjo. Ker je zmerjal naprej, so ga zopet potisnili ven. Fuchs pa ga je poprej vrgel dvakrat v veži na tla. Nato so ga brata Bezjak, Fr. Fuchs in slednjega žena Alojzija Fuchs napadli z ročicami in koli ter mlatili po njem. Mohorič je zadobil vsled tega po-leg dveh lahkih telesnih poškodb tudi prelom levega lopatičnega grebena. Ker se ni dalo dokazati, kdo izmed napada-lcev mu je prizadjal težko telesno poškod-bo, so za posledice vsi štirje odgovorni. Obsojeni so bili in sicer: Franc Fuchs in njegova žena Alojzija vsak na 8, Matija in Martin Bezjak pa vsak na 2 meseca ječe.

Moje in tvoje.

21letni, v Sv. Emo pri Celju pristojni delavec Edvard Otorepec, ki je že škrat predkaznovan, je okoli Velike noči neke-mu neznanemu moškemu v Mariboru u-kradel površnik v vrednosti 2500 K. Dne 17. maja pa se je hotel odpeljati s kole-som Ivana Klemše, ki je vredno 6000 K. Pri tem pa ga je stražnik zasačil. Otore-pec prizna tatvino kolesa, izgovarja se pa, da je to storil, ker je bilo tudi njemu kolo ukradeno. Okrajno sodišče ga je ob-sodilo radi hudodelstva tatvine na 6 me-secev težke ječe.

Objave.

§ Klub kolesarjev in motociklistov »Perune« v Mariboru ima svojo redno se-jo v petek, dne 20. tm. Prosi se sigurne udeležbe.

§ Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru opozarja svoje dosedanje člane, da je nujno potrebno in zelo važno, da ostanejo še nadalje člani in plača-jo članarino za drugo polletje, ker sicer njih članstvo ugasne. Onih najemnikov in podnajemnikov, ki ne pristopijo kot novi člani, ne bo organizacija vpošteva-la. Članarina je neznatna in se plača za celo leto. Uradni dnevi so torek, petek, nedelja dop., ta mesec pa vsak dan do-poldne, Rotovski trg 1.

§ Sestanek urarjev, optikarjev, ala-tarjev, pasarjev in graverjev za štajer-ski del Slovenije, Prekmurje in Mežiško dolino se vrši dne 22. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v Mariboru, v restavraciji »Maribor«, Grajski trg št. 1. Vei imeno-vani obrtniki omenjenih krajev se va-bijo, da se tega sestanka zanesljivo in točno udeležijo, ker je vevležanje pome-na. Namen sestanka je ustanovitev last-ne obrtne zadruge za gori označeno o-zemlje, čitanje pravil in prosti predlogi. Na vsak način je potrebno, da vsak pod-piše doposlano izjavo in jo takoj odpo-lje predsedniku pripravljalnega odbora. Pripravljalni odbor.

§ Mestni kino. »Nezvesti prijatelj«, ameriška pustolovščina v 5 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in pon-deljek.

§ I. izkaz darov za avtomobilski sklad Prostovoljne požarne brambe na Pobrež-ju pri Mariboru: Pekovski mojster Gu-stav Jelenc na Pobrežju 100 D, velepo-sestnica Neža Lorber pri Sv. Petru 100 Din., tovarnar usnja Viljem Froust v Mariboru 250 D, tovarnar olja Tomaž Kranjc v Framu 100 D, Prostovoljna požarna bramba v Slov. Bistrici 250 D, Hrastovo in posodilno društvo 100 D.

v Mariboru 100 D. Najtoplejša hvala. Zbirka se nadaljuje in obelodani. — Posameznikom Keršnik, Slamberger in Moser se izreka za brezplačno vprego dne 31. maja najboljša hvala. — Odbor.

Obrtniki, na delo!

Z velikimi koraki se bliža otvoritev Industrijsko-obrtni izložbe v Mariboru. Ne samo razstavljalci kot taki, vsak posamezni obrtnik, neglede na to, ali se je s svojimi izdelki udeležil, je zainteresiran na tem, da razstava v vsakem oziru uspe. Moralni uspeh je že v naprej zasiguran. Saj bo razstava prekašala vse dosežane razstave tako po svojem obsegu, kakor po vsestranosti ter obeta postati ena prvih Industrijsko-obrtnih razstav v naši državi. Treba pa je misliti tudi na materijelni uspeh. Prireditelje razstave je združena z ogromnimi stroški, ki bi jih posameznik nikdar ne zmogel. Od razstave ima vsakdo korist: Razstavljalci, obiskovalci, vsak obrtnik in industrijec, ne glede na to, ali se je razstave udeležil s svojimi izdelki ali ne. S tem, da se občinstvo upozna z našimi domačimi izdelki, se koristi vsem, ne samo posamezniku. Zato je tudi dolžnost vseh in vsakega posameznika, da po svojih močeh podpira razstavo.

Kako pa je to mogoče? Prav lahko. Marsikdo na deželi in po mestih se ne zanaša sam za razstavo. Te je treba na to posebno opozoriti ter jim dopovedati, kakšna pomena je razstava za splošnost. — Kjer obstojajo obrtni organizacije, združenja in društva, je najbolje, da se potom teh organizacij organizira korporativni obisk razstave. Opozoriti je treba vse posetnike na ugodnosti, ki jih nudi razstava, kakor polovična vožnja, prekrbovališča itd. Čim več bo obiskovalcev, tem večji bo materijelni uspeh, ki pride zopet v korist skupnosti. Čisti dobiček je namenjen za Vajeniški dom. — Koliko starišev bi rado dalo svoje otroke izučiti za rokodelce, a mu ne morejo oskrbeti stanovanja, hrane in primerne nadzorstva. Temu bo odpomogel »Vajeniški dom«, kjer bodo našli zavetje obrtniški vajenci. Če hočemo dvigniti naš obrtniški stan, moramo predvsem skrbeti za zdrav naraščaj. Brez naraščaja ni moštvo!

Zato pa kličemo še enkrat: Obrtniki na delo! Vsak agitiraj v svojem okolišju za obisk razstave, da poleg moralnega uspeha dosežemo tudi gnetni uspeh. Ne zanašajmo se na tujo pomoč! Pomagaj si sam, pravi star pregovor, in tega se moramo držati tudi obrtniki.

Gospodarstvo.

g Produktne borze 19. jul. Novi Sad: Pšenica bačka 410, nova 380, ječmen bački 295—300, oves bački 315, turščica bačka 305, banatska 300, moka »0« 642 do 650, »2« 615, »5« 540, »6« 475—480.

Beograd: pšenica nova 370, turščica 320.

g Za ukinitev draginjskega zakona se zavzema zadnji »Trgovski list«. Razprava proti mariborskim špeceristom je pokazala, da razlaganje obstoječega zakona s strani policije in sodišča resno ogrožajo razvoj trgovine, industrije in obrti. Zakon ni doprinesel k stabilizaciji gospodarskih razmer v državi, ker se na razvoj gospodarstva ne da vplivati s prisilnimi merami. Protidraginjske navedbe so bile umestne za časa pomanjkanja življenjskih potrebščin, ko so razni špekulanti ta položaj izrabljali, danes je tak zakon le pesek v oči konsumentov. Kdo more misliti, da bo obsodba n. pr. 62-letne branjeve, ki na enem predmetu slučajno ni imela označene cene, le malo doprinesla k stabilizaciji gospodarskih razmer? Svobodna konkurenca je najboljšo sredstvo za pobijanje draginje in najboljša garancija, da se prodajne cene ne dvignejo nad gospodarsko utemeljeni in dovoljeni nivo.

Listnica uredništva.

Jarešina: Glejte v eni izmed zadnjih števil pod »Dopisje, tam najdete dopis »Iz Ruše, Zdravo!

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Mala oznanila.

Izurjeno strojepislo sprejme Okrajno glavarstvo. 1474 3-2

Dajem pouk v glasovirju zelo po ceni. Naslov pove uprava »Tabora«. 1477 2-1

Gospodična Iščič s 1. septembrom sebo pri boljši rodbini. Ponudbe pod »Septem-ber« na uprave. 1481

Na prodaj dobro vpeljana trgovina z mešanin blagom na Koroški cesti. Najemnina vključena Vicel. Glavni trg 5. 1480 4-1

VI doblite poštni paket franco povsod: 1 fini med, konjak, 1 hol. liker Levert, 1 Co-infreanks liker, 1 Triple secc; vse skupaj samo za Din. 252.-Hmelak i drug, Maribor. 1301

Najlepše srajce, kravate, klobuke, nogavice in ostale modno blago doblite po ugodnih cenah v modni trgovini B. Veselivčič & Komp., Maribor, Gosposka ul. 26. 1382

Voz (Plateau) z dobrimi vzmeti, prenovljen, ki nosi 2000 kg, se po ceni prodaja. Vpraša se v Slovenski ulici št. 20. 1467 3-3

Kompletna oprema za delikatesno trgovino, z ledenico in marmornasto ploščo, pripravna za vsako špecerijsko trgovino, ceno na prodaj. Vpraša se pri gostilničarju, Frankopanova ulica št. 11. 1475 2-2

Lokal na prometnem kraju, z inventarjem, na prodaj. Poleg lokala se nahaja stanovanje, katero se odda kupcu s pohištvom ali brez pohištva. Istotam se prodaja harmonika in moško kolo. Koroška cesta št. 90, Pirc. 1473 2-2

Posedstvo. Kdo v bližini Maribora bi zamenjal svojo majhno gospodarstvo za večje, 6 oralov (hiša, gospodarsko poslopje, 2 gozda, 3 sadonosni ki in 2 nji) v Lenartskem sodnem okraju. Posedstvo se prodaja tudi brez zamenjave. Naslov pove upravništvo »Tabora«. 1471 2-2

BERSON

gumijevi podpetniki in gumijevi podplati so CENEJŠI!

Galanterija

drobnina, trkotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

LOKAL

24 m² velik, z tremi lepimi izložbami, v sredini mesta, se radi preselimo odda. Ponudbe pod »Lokal« na upravo lista

1476 3-1

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače, pyjame, opreme za nove, otroško, Ljudmila Jackner MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(26)

Medtem ko se je oddaljila kočija, je Crebillon, kateri je opazoval odhod, — rekel Poissonu:

»Pojdiva sedaj izpit par kozarcev vina, — šampanjca, kajti moje misli niso preveč jasne, dokler mi je želodec na tešče. — Potem pa greva domov, da poskrbiva za jed in mojim malim, (mi že vemo kako so bili ti »maliki« Crebillonovi) — kajti dozdeva se mi, da bodeva morala kmalu na potovanje.«

»Na potovanje —« — vzklikne Noe prestrašeno. — »In kam vendar pojdeva?«

»Najprvo v Versailles, potem bova pa še videla, če bo treba še kam.«

»In kaj hočeva v Versailles?«

»Boš že videl,« — je lakonično odgovoril Crebillon, gledajoč za izginjajočo kočijo, ki je peljala d' Etiolesa v Versailles. —

Poet je zaintrigiral še par besed, katerih pa Noe, čeprav je imel dober sluh, ni mogel razumeti. —

VI.

Le Normant d' Etioles.

V svoji nepotrpežljivosti, v svojem nestrpnem pričakovanju je Henrik d' Etioles veliki kočijažu, da napodi konje v dir, in lepi močmi živali sta res kar leteli po cesti, — po takozvani kraljevi cesti. —

Zakladnik je bil skrajno nervozen, razburjen in vznemirjen. —

Igra, v katero se je podal, je bila važna, velika, ogromna in nevarna. —

Ene beseda, ena kretnja, en sam nepreračunani pogled, mu lahko uniči vse upo, vse želje. —

In to bi pomenilo zanj popolno uničenje vseh njegovih častihlepnih sanj. — Če bi njegovi načrti, ki jih je toliko časa tako skrbno, tako vztrajno zasledoval, kar mahoma sedaj razpadli v nič, potegnejo tudi njega samega v prepad, iz katerega bi se ne mogel več rešiti. —

Ena sama mala pomota, neopažena zmota ga lahko stane prostost — tudi mogoče življenje. —

Sedaj gre proti kralju, to je proti vse-mogočnemu, — sam, brez velikih zaslug, brez vsake zaslombe, samo svoje milijone ima, ki so pa v danem slučaju čisto odveč, — ima le svoj premeteni razum in navihanost, ki sta tembolj na preži. —

In globok oddih mu razširi prsa, ponosno se zravnja, kajti gotov si je do-brega uspeha. —

Zaničevalen nasmešek se mu prikra-de na tenke ustnice, ko se spomni Crebillona. Kje za zlomka se najde prava poštenost? — Kam se hoče še zamešati to človeče? —

In zaničevanje se spreminja v sovraštvo, ko se domisli strahu, ki ga je pre-stal v začetku pogovora s predznim pesnikom, in že si začrta v mislih, kako bo kaznoval smelo vmešavanje v njegove zadeve. —

»K sreči sem se ga rešil,« — misli skoro polglasno, — »kajti ta bedak bi bil pač še v stam zmešati in uničiti moje načrte, — prekrižati moje račune. — Od te strani vsaj se mi ni treba bati nevarnosti. — Čeprav ima pijani poet dober in vztrajen želodec, — pettisoe lir se ne spiže od danes na jutri in predno bo spraznil vse steklenice, bom že uredil svoje zadeve. — In potem, če se bo gos-pod pesnik kazal neprilicnega ali sitne-ga, tedaj pa —«

In grozeča, značilna kretnja roke je dovolj pokazala, kaj si predstavlja tem-ni potnik, — ki je pa takoj pustil to grozno misel, da se posveti drugim »psom«, katere je hotel še preje pobiti.

Kočija je dirjala po gladki cesti in

se bližala svojemu cilju, — in d' Etioles si je jel popravljati jopič, plašč, v po-polni hladnokrvni zavesti važnosti trenutkov, kateri so se bližali, — in ki bodo prinesli dober sad njegovi zvitosti in premetenosti. —

Pred gradom je izstopil, dal tiho po-velje strežaju, ki se je odstranil, sam pa je z gotovim korakom, z visoko vzrav-nano malo postavbo z izzivajočim nasme-hom na ustnih stopil čez prag, kot pravi zmagovalec. —

Bil je gotov dobrega uspeha, in do-mišljal si je, kako važen je za celi dvor, kako se vsi dvorjaniki zanimajo za nje-govo zadevo, — za nepričakovano čast, ki ga je doletela s tem, da mu je kralj odvedel ženo. Čutil se je, ko je opazil, da se nihče ne zanima za njega, — da vse neopaženo hodi svojo pot, medtem, ko je v svojem činičnem precenjevanju človeš-kih napak gotovo pričakoval, da mu vsi takoj čestitajo in se mu pričnejo laskati, kot se to spodobi za onega, kateri je ma-homa postal imeniten in mogočen. —

Njegovo lice je postalo zelenkasto-sivo, njegovo risje oko je polno sovraštva ošinilo vsakega mimoidočega in jezen je mrmral:

»Potrpimo za danes, to se bo kmalu spremenilo.«

Ali še drugo, hujše razočaranje ga je pričakovalo. —

Ves prevzet od misli, od gotovosti, da je mahoma postal imeniten in mogočen le radi tega, ker je Ivana, njegova žena, — postala kraljeva ljubica, je tudi go-tovo pričakoval, da mu bo že njegovo ime samo dovolilo govoriti takoj s kra-ljem. — Bil je popolnoma gotov, da ko pove svoje ime, bo kralj takoj pustil, da pride pred njega, kralja-ljubimca žene d' Etiolesa. —

Razumljiva je torej njegova jeza, osupljenost in onemoglost, ko ga vratar ni pustil naprej, ampak ga je zavrnil in se mu skoraj smejal, ko je hotel kar ta-ko brez posebnih ceremonij in etikete govoriti s kraljem. —

D' Etioles se je razburil, prosi se moledoval, a zaman, vratar je dobro poznal obrednik in se ga natanko držal tako da je bil d' Etioles slednjič vendar le prisiljen prositi pismeno za posebno avdienco, prav kakor vsak drug pri-prosti uradnik, — davni izterjevalec, — kakor on. —

Samo nekaj je dosegel od strogega vratarja, a tudi to še le, ko mu je stisnil skrivaje lepo mošnjo dukatov. — Vratar je mošnjo potehal in ko se je prepričal, da hi po teži odgovarjala uslugi, je ob-ljubil, da bo skušal, pridobiti prošlen ugodno in hitro rešitev prošnje. —

Ves jezen radi nepričakovane smole razburjen in vznemirjen, je moral oditi d' Etioles, se zgubiti v množici dvorja-nikov ter pričakovati, kdaj bo njegova prošnja milostno uslišana. —

Čez nekaj časa je vendar napočil tre-nutek, ko je po dobroti strežaja vratarja bil smel stopiti v kraljevo sobo. — On, ki je zmagovalno mislil, da bode brez dru-gega in brez ceremonij lahko vstopil pri-kralju, je bil sedaj odvisen od milosti strežaja. Vstopil je v kraljevo sobo bled, prepaden, vendar pa odločen, ter čakal, kdaj se bo kralju zdelo vredno opaziti ga. —

Kralju se pa ni nič kaj mudilo vzdig-niti glavo, — premišljeval je. —

Ne da bi sam sebi hotel priznati, je bil vendarle bolj zaljubljen v Ivano kot si je hotel verjeti, podoba Ivane dražestna in vabljiva, mu je bila nepre-nehoma pred očmi, — čeprav si jo je hotel izbrisati iz spomina. —

On kot kralj pač ni bil vajen, da se mu je kaka lepota vstavljala, kot člo-veka in zaljubljenega je pa ta ljubezen, taka stanovitnost, nepopustnost razvnela še bolj, in kar bi bilo začetkom brez-boja le kratka kaprica kraljevega do-l-gočasja, se je razvilo v pravo strast, v globoko čutečo željo, da premaga Ivani-no stanovitnost. —

(Dalje prihodnjic.)